

Adroddiad i'r	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio
Dyddiad y Cyfarfod	18 Tachwedd 2020
Aelod / Swyddog Arweiniol	Cyng Julian Thompson Hill / Lisa Lovegrove - Prif Archwilydd Mewnol
Awdur yr Adroddiad	Lisa Lovegrove - Prif Archwilydd Mewnol
Teitl	Diweddariad Archwilio Mewnol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn darparu diweddariad ar gynnydd diweddaraf y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio ar Archwiliad Mewnol o ran darparu gwasanaeth, darpariaeth sicrwydd, adolygiadau a gwblhawyd, perfformiad ac effeithiolrwydd wrth yrru gwelliant. Mae hefyd yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf ar y cynnydd gyda'r CIPFA Arfer Da ar gyfer Pwyllgorau Archwilio.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth am y gwaith a wnaed gan Archwilio Mewnol ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor. Mae'n caniatáu i'r Pwyllgor fonitro perfformiad a chynnydd yr Archwiliad Mewnol yn ogystal â darparu crynodebau o adroddiadau Archwilio Mewnol fel y gall y Pwyllgor dderbyn sicrwydd ar wasanaethau eraill y cyngor a meysydd corfforaethol. Mae hyn yn galluogi'r pwyllgor i gyflawni ei gyfrifoldebau yn unol â'i chylch gorchwyl. Bydd cyflwyno'r cynllun archwilio yn cynorthwyo'r pwyllgor i gael sicrwydd bod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn adlewyrchu amodau'r Cyngor yn briodol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn ystyried cynnwys yr adroddiad, yn asesu cynnydd a pherfformiad yr Archwiliad Mewnol.

Bod y Pwyllgor yn penderfynu a oes angen sicrwydd pellach arno ar unrhyw un o'r meysydd a archwilir i ddilyn cynnydd gyda gweithredu'r cynlluniau gweithredu gwella.

4. Manylion yr Adroddiad

Mae Atodiad 1 yn rhoi diweddariad ar waith archwilio mewnol a wnaed ers yr adroddiad diweddar diwethaf i'r pwyllgor ym mis Gorffennaf 2020. Ers adroddiad diweddar diwethaf y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio rydym wedi cwblhau 8 adroddiad, a chafodd un ohonynt sgôr sicrwydd isel a'r mae'r adroddiad archwilio wedi'i gynnwys yn Atodiad 2.

O ganlyniad i'r argyfwng pandemig coronafirws, yn ffocws allweddol ar gyfer y tîm wedi bod yn darparu cyngor a chymorth i weithgareddau newydd a newidiadau i'r trefniadau y mae'r Cyngor yn gorfod gweithredu yn gyflym i ymateb i'r pandemig. Yn weithredol, mae'r Cyngor wedi gorfod ymateb yn gyflym i amgylchiadau sy'n newid yn gyflym, sydd wedi cael effaith ar gyflymder a dilyniant rhai o'n harchwiliadau. Rydym yn parhau i gynnal archwiliadau a gwaith wedi'i gynllunio ar gyfer 2020/21 gydag ymgysylltiad da gan wasanaethau.

Yn ychwanegol at y gwaith archwilio a gynlluniwyd, mae'r tîm hefyd wedi bod yn cynorthwyo'r Cyngor gyda thaliadau grant (e.e. prydau ysgol am ddim, taliadau bonws gweithwyr gofal cymdeithasol a grantiau ardrethi busnes) trwy ddarparu cefnogaeth a chyngor. Mae'r tîm hefyd wedi cefnogi Tîm Prawf, Olrhain a Diogelu (TTP) y Cyngor mewn ymateb i bandemig Covid-19, gydag Uwch Archwilydd wedi'i secondio i'r tîm.

Yng ngoleuni'r uchod, mae Atodiad 1 yn dangos yr effaith a gafodd ar gynnydd yn erbyn y Cynllun Archwilio ar gyfer 2020/21 yn rhannol oherwydd gostyngiad dros dro yn yr adnoddau archwilio oherwydd adleoli a secondiad dilynol un Uwch Archwilydd i'r tîm TTP (o fis Mehefin 2020) , ac un Archwilydd yn ymddeol ym mis Hydref 2020. Ar hyn o bryd rydym yn hysbysebu am Uwch Archwilydd am gontract dros dro 12 mis i'w ail-lenwi ar gyfer yr Uwch Archwilydd ac mae ansicrwydd o hyd a fydd y cyngor yn cefnogi'r recriwtio i swydd wag yr Archwilydd. Bydd y Cynllun Archwilio yn parhau i gael ei adolygu, ynghyd â'r defnydd o'r adnodd archwilio mewnol sydd ar gael, yng nghyd-destun ymateb parhaus y Cyngor i bandemig Covid-19 ac i sicrhau ein bod yn parhau i ganolbwyntio ein gwaith ar feysydd sydd â'r risg fwyaf i'r cyngor.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid oes angen penderfyniad gyda'r adroddiad hwn. Nid oes unrhyw gyfraniad uniongyrchol i Flaenoriaethau Corfforaethol, ond bydd rhai prosiectau yn y cynllun archwilio yn adolygu meysydd Blaenoriaeth Gorfforaethol ac yn rhoi sicrwydd ynghylch eu cyflawni.

6. Beth fydd cost hyn a beth fydd ei effaith ar wasanaethau eraill?

Ddim yn berthnasol - nid oes penderfyniad na chostau ynghlwm â'r adroddiad.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Ddim yn berthnasol - nid yw'r adroddiad hwn yn gofyn am benderfyniad na chynnig ar gyfer newid

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Craffu ac eraill?

Dim yn ofynnol.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ynghlwm â'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau

Mae gwaith archwilio mewnol yn rhoi sicrwydd i'r cyngor ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y rheolaethau sydd ar waith i reoli a lliniaru risgiau.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Ddim yn berthnasol - nid oes angen penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.